

Stagnáló üzleti helyzet, bizonytalan várakozások
Az MKIK GVI 2024. októberi vállalati konjunktúra
adatfelvételének eredményei

Budapest, 2024. november

MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
INSTITUTE FOR ECONOMIC AND ENTERPRISE RESEARCH

AZ MKIK GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET OLYAN NONPROFIT KUTATÓMŰHELY, AMELY ELSŐSORBAN ALKALMAZOTT KÖZGAZDASÁGI KUTATÁSOKAT FOLYTAT. CÉLJA, HOGY ELMÉLETILEG ÉS EMPIRIKUSAN MEGALAPOZOTT ISMERETEKET ÉS ELEMZÉSEKET NYÚJTSON A MAGYAR GAZDASÁG ÉS A MAGYAR VÁLLALKOZÁSOK HELYZETÉT ÉS KILÁTÁSAIT BEFOLYÁSOLÓ GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOKRÓL.

A kutatásban részt vett munkatársak:

Területi kamarák munkatársai

MKIK GVI:

Bacsák Dániel, elemző – online rögzítőfelület, makroadatok, külföldi konjunktúramutatók

Horváth Ágoston, elemző – adatbázis, elemzés, grafikonok

Révész Erika, irodavezető – kutatásszervezés, adatrögzítés

**Nábelek Fruzsina –
szakmai igazgató, MKIK GVI**

A KÉZIRAT LEZÁRVA

2024. NOVEMBER 18.

BUDAPEST

Tartalom

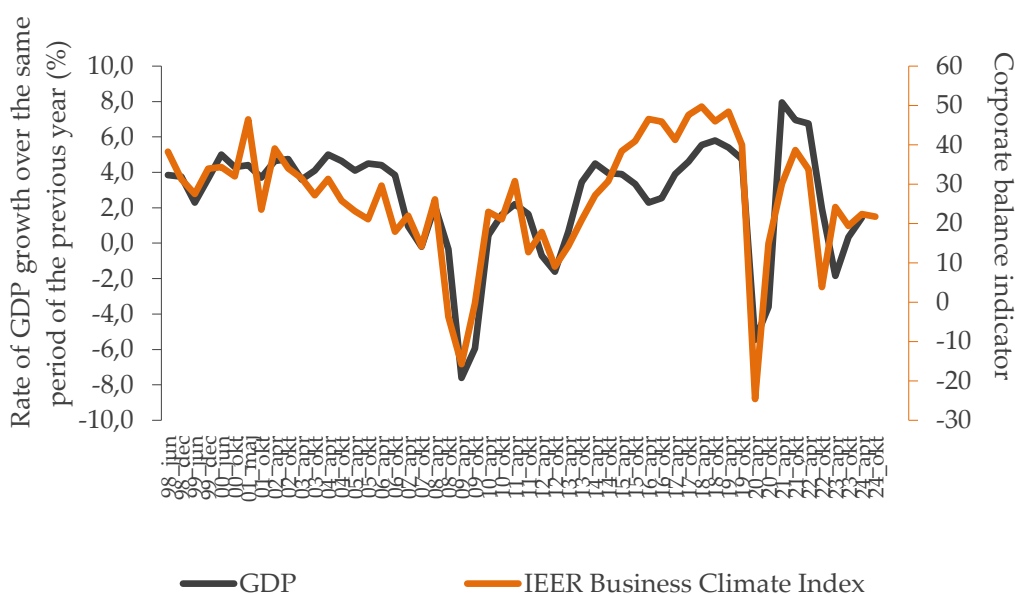
Tartalom.....	3
Summary.....	4
Összefoglaló	5
1. Gazdasági környezet.....	6
2. GVI Konjunktúramutató	13
3. Üzleti helyzet és várakozások.....	22
4. Munkaerőkereslet.....	25
Melléklet	26

Summary

The latest wave of the IEER Business Climate Survey is based on the responses of 2,102 enterprises. According to the results the IEER Business Climate Index stagnated at +22 points in October 2024. The value of the Uncertainty Index has decreased (October 2024: 53 points).

According to the currently available GDP data, it can be concluded that in the first half of 2024 the gross domestic product of Hungary has increased (+1.5%).

Figure 1: GDP and the IEER Business Climate Index

	Oct. 2022	Apr. 2023	Oct. 2023	Apr. 2024	Apr. 2024
GDP	2.0	-1.9	0.3	1.5	
IEER Business Climate Index	3.9	24.2	19.4	22.4	21.7

Source: HCSO, IEER 2024

Notes: GDP data – seasonally and calendar-adjusted, balanced data reported six-month growth rates (the same period of the previous year = 0)

GDP: left axis

IEER Business Climate Index: right axis

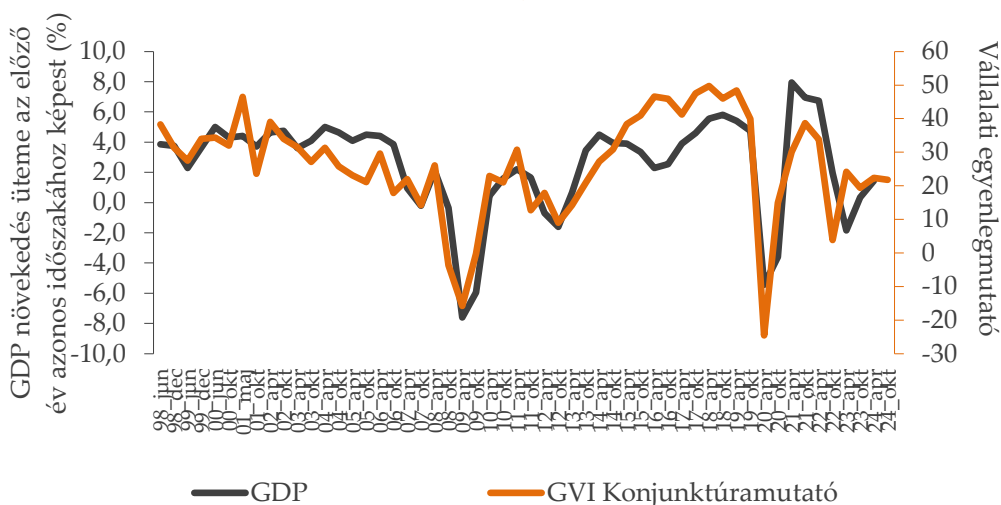
Összefoglaló

A GVI októberi vállalati konjunktúravizsgálata 2 102 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul. Az október 1. és 31. között zajlott adatfelvétel eredményei szerint a Konjunktúramutató értéke 2024 októberében +22 ponton áll, ami stagnálást jelent a megelőző, áprilisi hullámhoz viszonyítva. A mutató jelenlegi értéke három ponttal magasabb az előző év azonos időszakában mért +19 pontos értéknél. A Konjunktúramutató jelenlegi értéke (+22 pont) a koronavírus-járvány időszakából a 2020. októberi +15 pontos értékhez áll közel leginkább, a járványt megelőző időszakban pedig utoljára 2013 folyamán vett fel hasonló értékeket.

A vállalkozások a múlt félévhez képest lényegében változatlanok ítélik az üzleti klímát, várakozásaik ugyanakkor továbbra is erősen megoszlanak vállalati kategóriák szerint. Összességében a megrendelések és a gépberuházások várható szintjére vonatkozó prognózisok pozitívabbá váltak az elmúlt fél év során, míg a várható üzleti helyzet és az építési beruházások megítélése romlott.

A bizonytalansági mutató értéke kis mértékben csökkent 2024 áprilisához képest, jelenleg 53 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is erősen polarizált, azaz a vállalkozások helyzetértékelésében jelentős, tartós és szisztematikus különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása

	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.	2024. ápr.	2024. okt.
GDP	2,0	-1,9	0,3	1,5	
GVI Konjunktúramutató	3,9	24,2	19,4	22,4	21,7

Forrás: KSH, GVI 2024

Megjegyzés: GDP adatok – szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatokból számolt, féléves növekedési ütemek, előző év azonos időszaka = 0

GDP bal oldali tengely

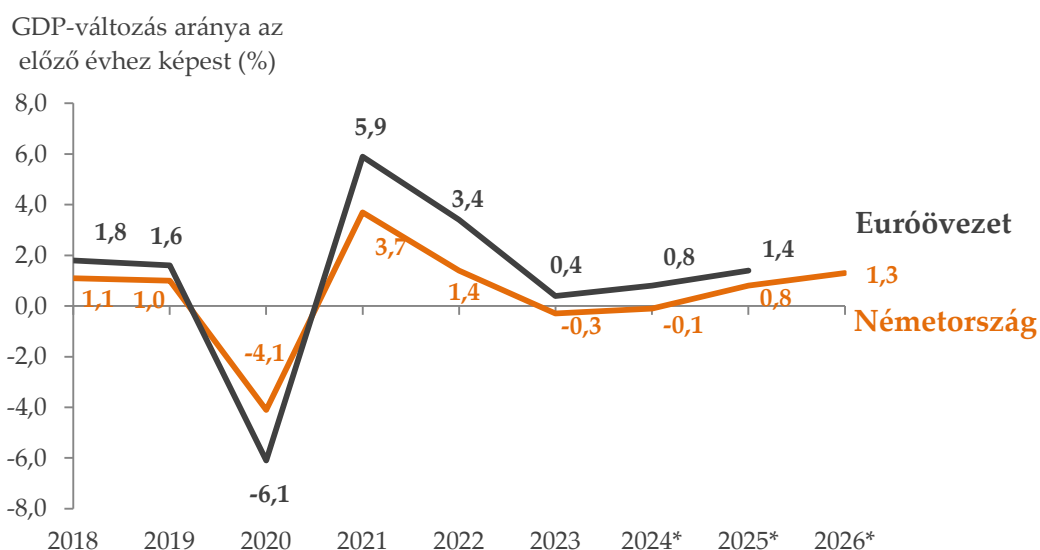
GVI Konjunktúramutató: jobb oldali tengely

1. Gazdasági környezet

1.1. Nemzetközi gazdasági környezet

Németország gazdasági teljesítménye jelentős hatással van a magyar cégek üzleti klímájára. A müncheni Ifo intézet előrejelzései szerint a német GDP csökkenésének mértéke -0,1% lesz 2024-ben, az euróövezet viszont 0,8% százalékkal bővül. 2025-ben Németország esetén 0,8%-os, az euróövezet esetén pedig 1,4%-os növekedési ütemet várnak. 2026-ban várakozásaik szerint a német gazdasági bővülési potenciálja 1,3 százalékos (lásd 1.1. ábra).

1.1. ábra: Németország és az euróövezet GDP-jének alakulása

Forrás: CESifo 2024

Megjegyzés: A csillaggal jelölt évek az Ifo becsléseit mutatják.

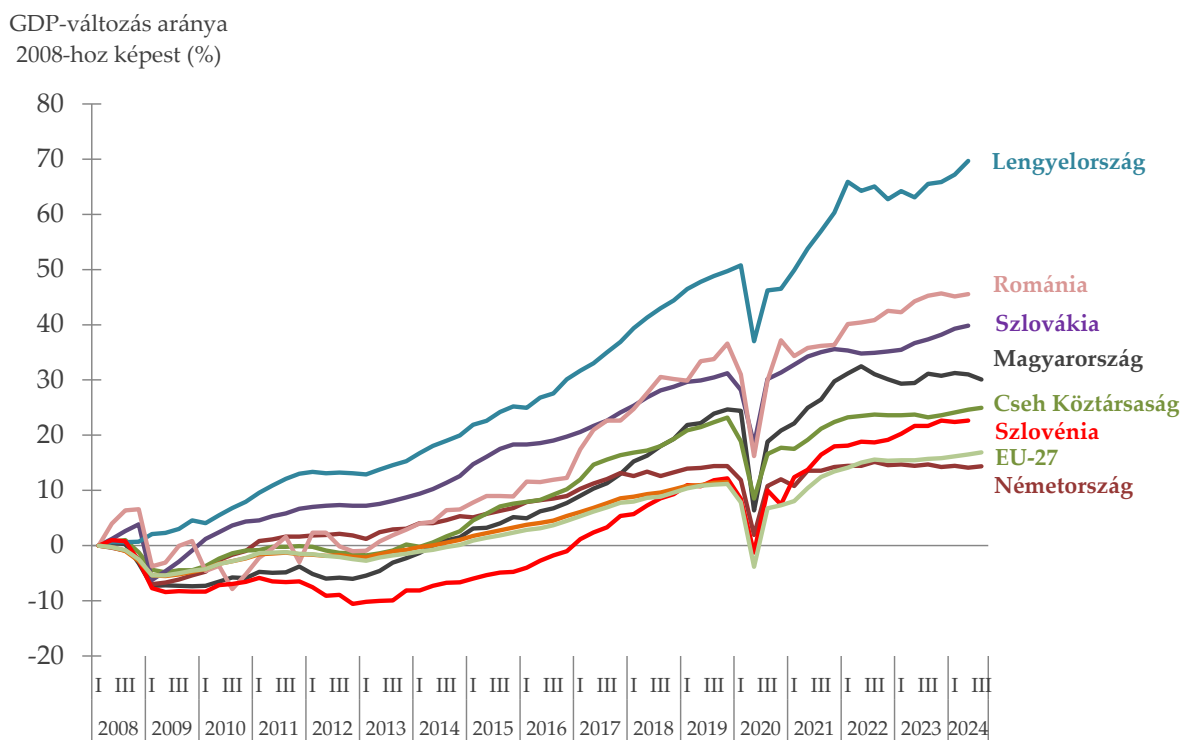
Az ábrán megjelenített adatok letölthetők az alábbi linkeken:

<https://www.ifo.de/en/facts/2024-09-26/joint-economic-forecast-autumn-2024-german-economy-transition-weak-momentum-low>

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2024-economic-forecast-gradual-expansion-amid-high-geopolitical-risks_en

A magyar gazdaság 2008-as válságból való kilábalásának adatai arra mutatnak, hogy Magyarországon a GDP sokkal később érte el a válság előtti szintet, mint Lengyelország, Szlovákia, Németország és Románia esetében (1.2. ábra). A másik fontos megfigyelés, hogy a 2020. első félévében, a koronavírus-járvány hatására kialakuló gazdasági válság különösen súlyosan érintette a magyar gazdaságot. 2021-ben és 2022 első félévé folyamán azonban a magyar gazdaság a régió egyik leggyorsabb növekedési ütemét mutatta Szlovénia, Románia és Lengyelország mellett, 2022 második felében azonban kis mértékű visszaesés történt, ami 2023 folyamán is folytatódott, bár a visszaesés üteme a tavalyi év második felében csökkent és 2023 végén ismét megjelent a növekedés. A 2024-es év első három negyedét azonban továbbra is stagnálás, a harmadik negyedévben pedig ismét kis mértékű visszaesés jellemezte. Ennek következtében 2024. III. negyedévében Magyarországon a GDP 30%-kal magasabb szinten állt a 2008-as világválság előtti (2008. I. negyedév) helyzethez képest, míg Lengyelországban az idei év II. negyedévének végén ez az adat 70%, Romániában 46%, Szlovákiában pedig 40% volt. Amellett tehát, hogy ezek az országok 2020. első félévében kisebb visszaesést szenvedtek el, ezen időszak alatt a lengyel, a román és a szlovák GDP növekedési üteme is magasabb volt a magyaránál.

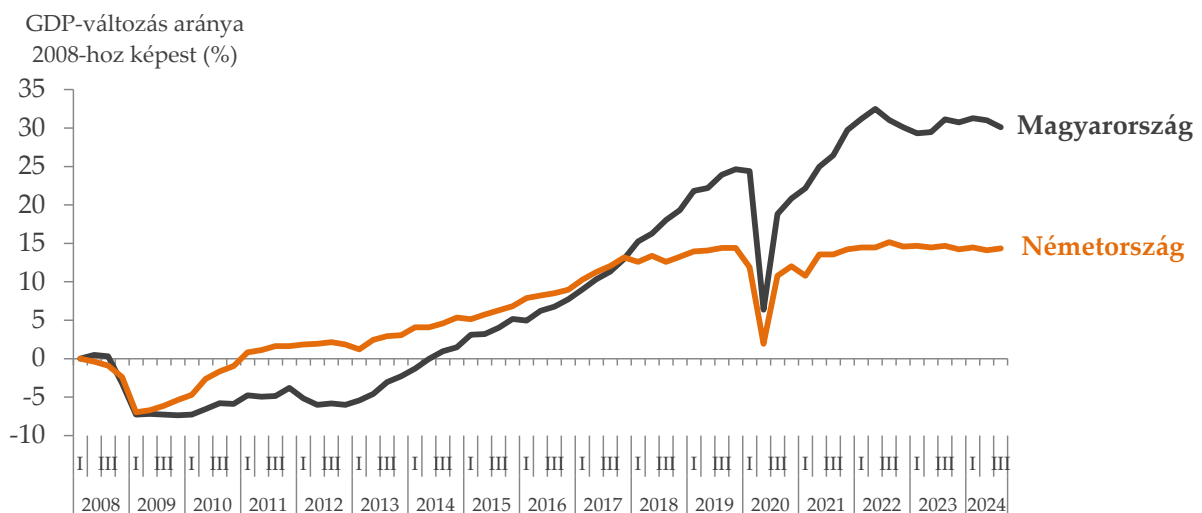
1.2. ábra: Hol tartunk a 2008-as válsághoz viszonyítva? A GDP változása a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2008 q1 – 2024 q3)

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

A német gazdaság adataival összevetve szintén az látható, hogy a magyar gazdaság a 2008-as világgazdasági válságból csak lassan tudott kilábalni: a német gazdaság már 2011 első negyedében elérte a válság előtti szintet, míg ez a magyar gazdaságnak csak 2014 harmadik negyedében sikerült. A magyar és a német gazdaság növekedési üteme közötti különbség 2016 első negyedéve és 2017 negyedik negyedéve között megszűnt, a 2018-as és 2019-es adatok alapján pedig a magyar gazdaság növekedési üteme egyre nagyobb mértékben megelőzte a német gazdaságét. 2020 első félévében azonban a koronavírus-járvány következtében kibontakozó gazdasági válság súlyosabban érintette a magyar gazdaságot, ami azt jelenti, hogy a két ország növekedési ütemei közötti különbség 2008-hoz viszonyítva ismét csökkent. A mélypontot követően, 2020 második félévétől a magyar gazdaság növekedési üteme újra a német gazdaság elé került. Megállapítható az is, hogy a válság következtében a német gazdaság lényegében a 2008-as szintre esett vissza 2020 első félévében a GDP változás tekintetében, a visszaesést azonban mindkét országban gyors visszapatánás követte. 2022 második félévében mindkét országban kismértékű visszaesés következett be, ami Magyarország esetében volt jelentősebb mértékű, így ismét közelebb került egymáshoz a két országban a 2008-hoz viszonyított összesített GDP növekedés mértéke. 2023-ban és 2024 első három negyedéve folyamán érdemben mindkét gazdaság stagnált (lásd az 1.3. ábrát).

1.3. ábra: Hol tart Németország és Magyarország a 2008-as válsághoz viszonyítva? 2008–2024

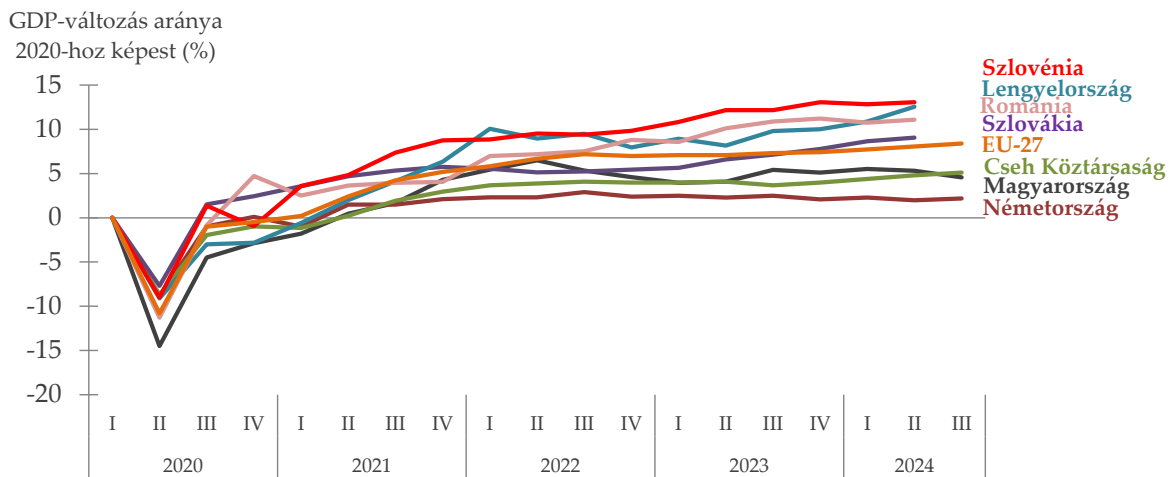
Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: a grafikonok a GDP növekedés kumulált értékeit mutatják a 2008 első negyedévi értékhez képest.

A koronavírus-járvány hatására 2020 első félévében kialakuló gazdasági válság Magyarországot a régióhoz, Németországhoz és az EU-27 átlagához viszonyítva is súlyosabban érintette: az első negyedévhez képest a második negyedévben 15%-os GDP visszaesés következett be. 2021 végére a régió összes országa és az EU-27 átlag is meghaladta a GDP 2020. első negyedévi szintjét. A 2021-es emelkedést követően 2022–2024 folyamán változó mértékű visszaesés, stagnálás, illetve kis mértékű növekedés történt a régióban és az EU-ban, 2020 első negyedévéhez viszonyítva az összes vizsgált gazdaság magasabb GDP-szinten áll továbbra is. Magyarországon 2024 harmadik negyedévében a GDP 5%-kal magasabb szinten állt a koronavírus-járvány következtében kialakuló gazdasági válság kezdetéhez (2020. I. negyedév) képest, míg az idei év második negyedévének végén Szlovéniában és Lengyelországban 13%-kal, Romániában 11%-kal, Szlovákiában 9%-kal, az EU-27 átlagában pedig 8%-kal haladta meg a GDP a 2020 év eleji szintet. Ezen időszak alatt tehát a szlovén, a lengyel, a román, a szlovák, az EU-27 és a cseh GDP növekedési üteme is magasabb volt a magyarénál (lásd az 1.4 és 1.5 ábrákat).

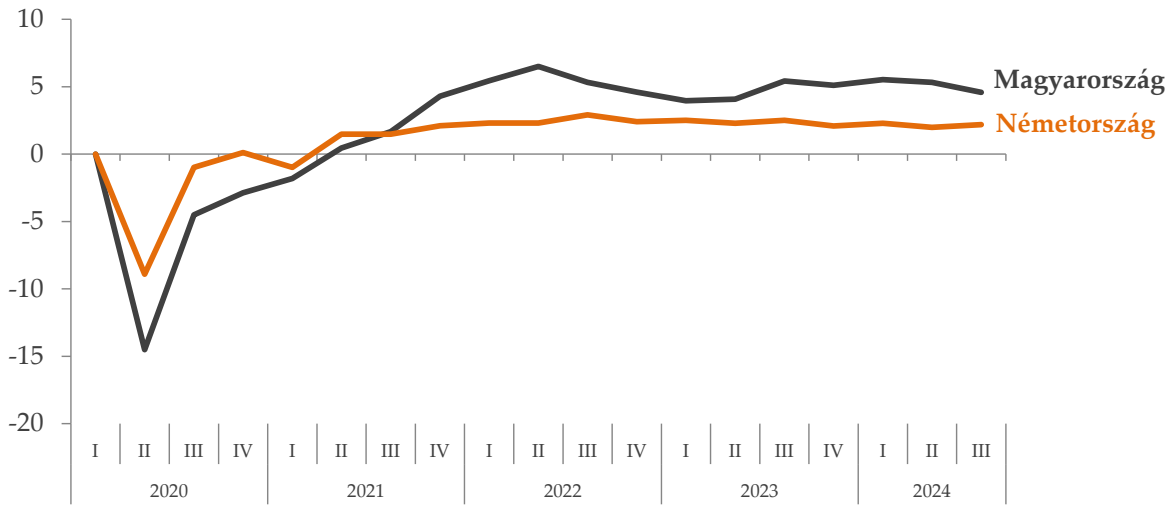
1.4. ábra: Hol tartunk a 2020-as válsághoz viszonyítva? A GDP változása a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2020 q1 – 2024 q3)

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

1.5. ábra: Hol tart Németország és Magyarország a 2020-as válsághoz viszonyítva? 2020–2024.

GDP-változás aránya
2020-hoz képest (%)

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

Forrás: GVI 2024

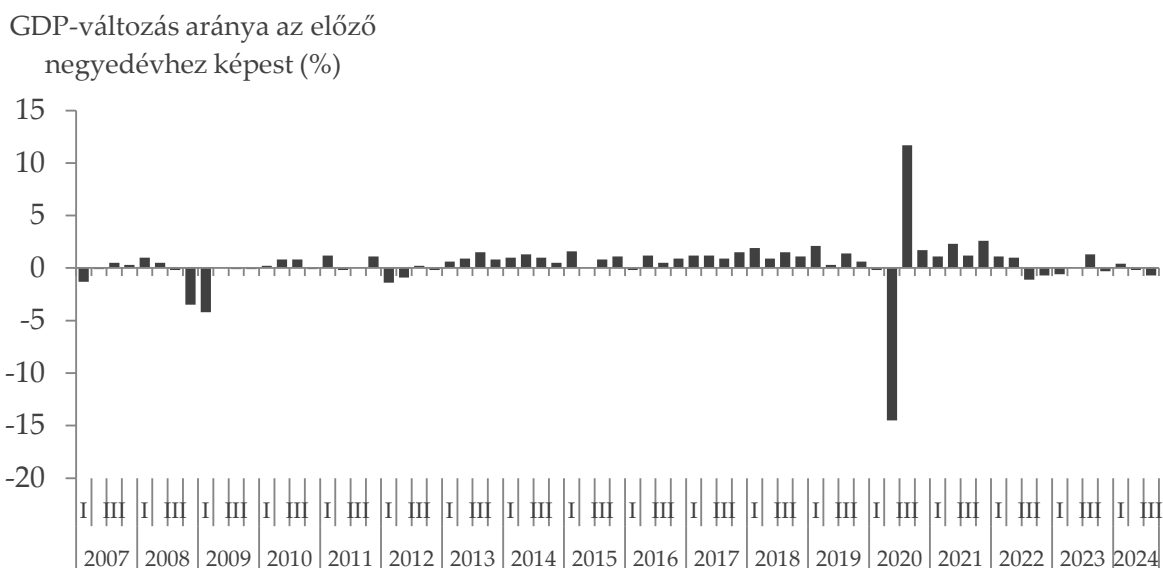
Megjegyzés: a grafikonok a GDP növekedés kumulált értékeit mutatják a 2020 első negyedévi értékhez képest.

1.2. Hazai gazdasági környezet

A 2008-as világgazdasági válság második hulláma 2012-ben érte el Magyarországot (lásd az 1.6. ábrát), majd a GDP visszaesése 2013-ban emelkedésbe fordult. 2020. I. félévében azonban a koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozó intézkedések miatt súlyos visszaesés volt tapasztalható. Mindezt jelentős növekedés követte, ami 2021 és 2022 első féléve folyamán már ellensúlyozni tudta a járvány kezdeti időszakában tapasztalható csökkenést. 2022 második félévében azonban ismét kismértékű visszaesés következett be, ami 2023 folyamán is folytatódott, bár a visszaesés üteme folyamatosan csökkent és 2023–2024 fordulóján végén ismét enyhe növekedés volt tapasztalható. 2024 első három negyedéve folyamán azonban összességében stagnált a magyar gazdaság.

Az ipari termelés volumene 2020 tavaszán, a koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozások időszakában jelentősen visszaesett, a korlátozások enyhítését követően azonban, májustól októberig rendre bővült a megelőző hónaphoz viszonyítva. Ezt követően a járvány második, majd harmadik hulláma következtében ismét visszaesés volt tapasztalható, bár jóval kisebb mértékű, mint a 2020. tavaszi első járványhullám időszakában. A járvány visszaszorulásával párhuzamosan folyamatos kis mértékű növekedés történt 2022. őszig, a téli hónapokban azonban, december kivételével, csökkenés következett be, ami összességében 2023 folyamán is folytatódott. Az előző év azonos időszakának termelési szintjével összevetve az adatokat, 2023-ban folyamatos visszaesés látható, 2024 folyamán pedig mindössze két hónapban, februárban és áprilisban regisztrált a KSH az előző év azonos időszakához viszonyítva magasabb szintű ipari termelést. 2024 folyamán ez a visszaesés február és június kivételével hónapról-hónapra is érvényesül (lásd az 1.7. és az 1.8. ábrákat).

1.6. ábra: A GDP szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott volumenindexe, 2007–2024, negyedéves adatok

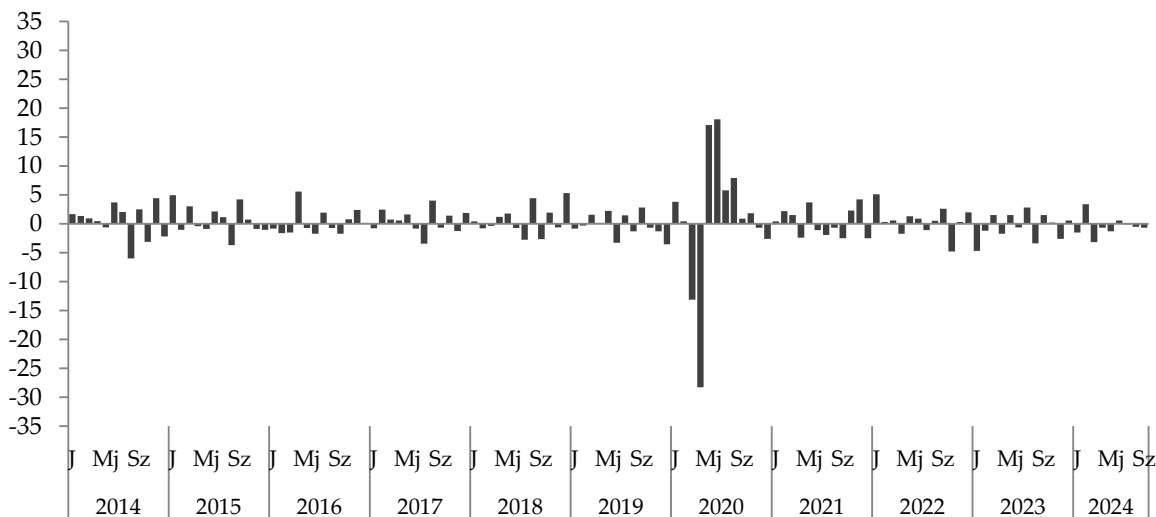
Forrás: KSH 2024

Megjegyzés: Az ábrán megjelenített adatok letölthetők az alábbi linken:

https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0086.html

1.7. ábra: Az ipari termelés szezonálisan és munkanappal kiigazított volumenindexe (előző hónap = 0,0%), 2014–2024, havi adatok

Az ipari termelés volumenindexének változása az előző hónaphoz képest (%)

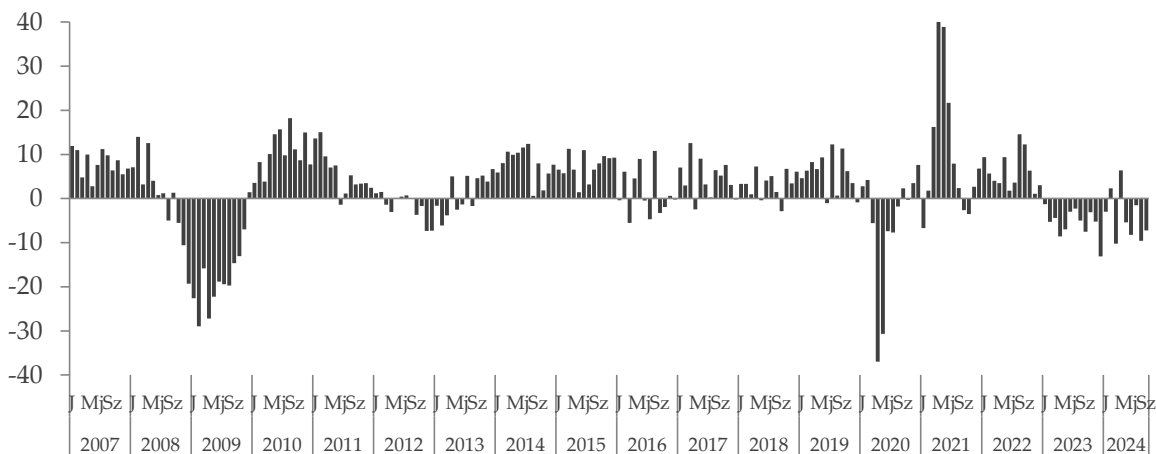
Forrás: KSH 2024

Megjegyzés: Az ábrán megjelenített adatok letölthetők az alábbi linken:

https://www.ksh.hu/stadat_files/ipa/hu/ipa0033.html

1.8. ábra: Az ipari termelés volumenindexe (előző év azonos időszaka = 0,0%), 2007–2024, havi adatok

Ipari termelés volumenindexének változása az előző év azonos időszakához képest (%)

Forrás: KSH 2024

Megjegyzés: Az ábrán megjelenített adatok letölthetők az alábbi linken:

https://www.ksh.hu/stadat_files/ipa/hu/ipa0032.html

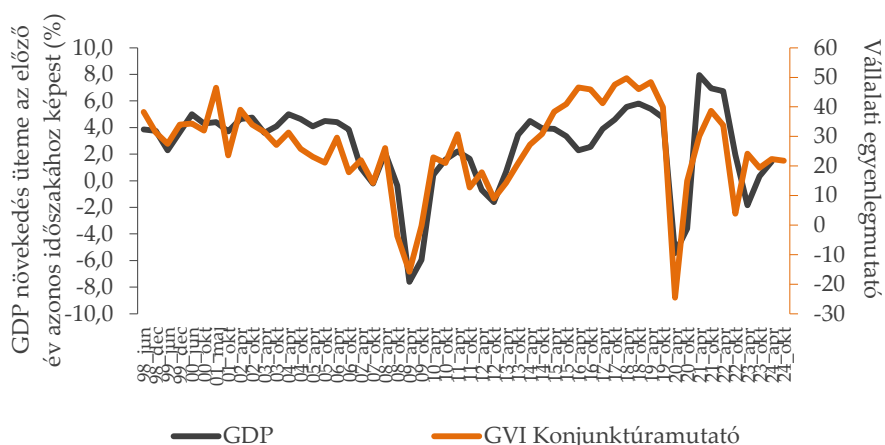
2. GVI Konjunktúramutató

2024 októberében ötvennegyedik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) vállalati konjunktúravizsgálatára, amely Magyarországon a legnagyobb – legtöbb cégre kiterjedő – vállalati konjunktúravizsgálat. A jelenlegi adatfelvétel 2 102 cég vezetőjének válaszain alapul, és a vállalkozások üzleti helyzetéről, valamint rövid távú üzleti várakozásairól tájékoztat. Az adatfelvétel október 1. és 31. között zajlott. Az alábbi elemzés az adatfelvétel eredményeit összegzi úgy, hogy a válaszoló vállalatok mintája reprezentatívnak tekinthető a GDP-hez való hozzájárulás szempontjából, a régió, az ágazat és a foglalkoztatottak száma szerint.

2.1. Konjunktúramutató és Bizonytalansági mutató

A GVI Konjunktúramutató az áprilisi +22 ponthoz képest nem változott. A mutató a felmérés 1998-as kezdete óta a legalacsonyabb értéket jelentő 2020. áprilisi -25 pontról másfél év alatt lényegében vissza emelkedett a koronavírus-járvány kitörését megelőző értékre (2019. október: +40 pont; 2021. október: +39 pont). 2022 második félévében azonban ismét jelentős csökkenés történt, amit részben ellensúlyozott a 2023. tavaszi emelkedés. 2023 októberében ismét enyhe visszaesés következett be, amit részben korrigált, de nem ellensúlyozott a 2024. áprilisi emelkedés. A mutató jelenlegi szintje ugyanakkor 3 ponttal magasabb az egy évvel ezelőtti mért értékéhez képest. A bizonytalansági mutató értéke 3 ponttal csökkent 2024 áprilisához képest, jelenleg 53 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is számottevő mértékben polarizált, azaz a vállalkozások helyzetértékelésében jelentős különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

2.1. ábra: A GVI Konjunktúramutató alakulása

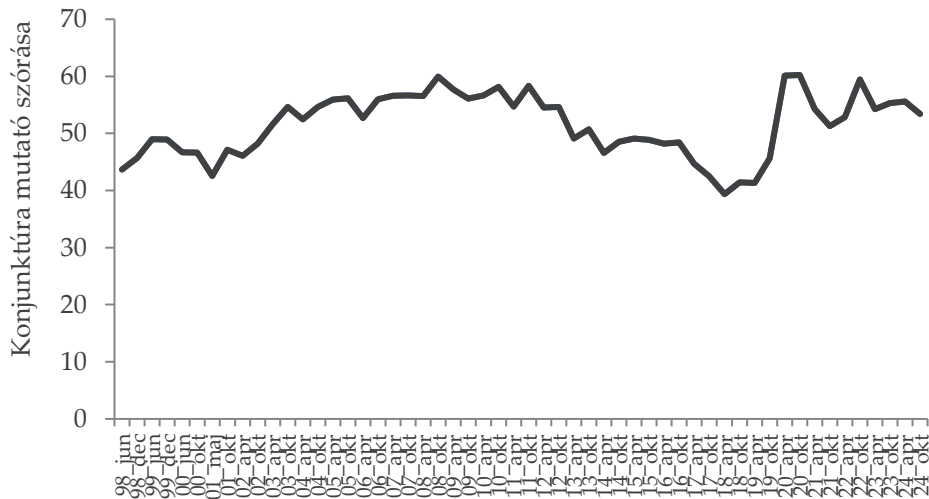

	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.	2024. ápr.	2024. okt.
GDP	2,0	-1,9	0,3	1,5	
GVI Konjunktúramutató	3,9	24,2	19,4	22,4	21,7

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható érték százasként vetített aggregált egyenlegmutató (számításának módszerét a Melléklet tartalmazza). Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

2.2. ábra: A GVI Bizonytalansági mutató alakulása

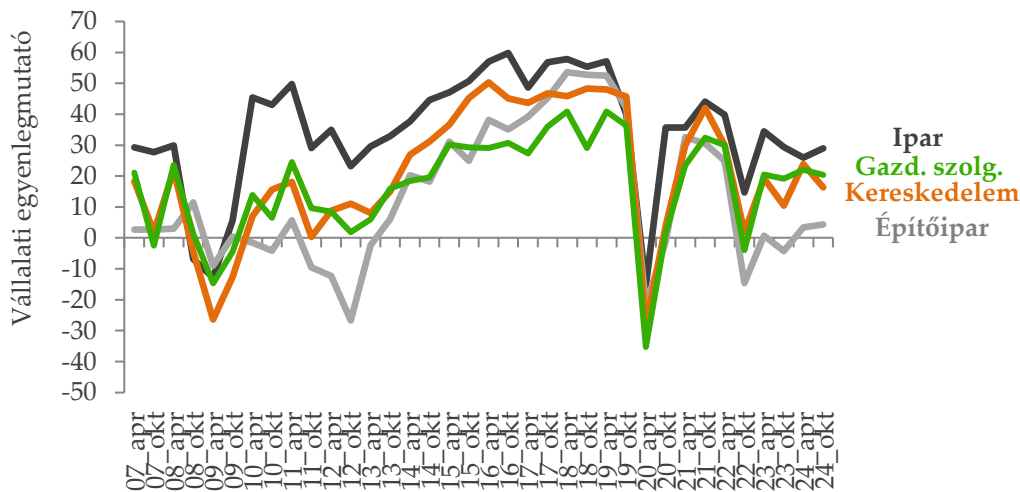
Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható érték a Konjunktúramutató szórása (számításának módszerét a Melléklet tartalmazza).

	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.	2024. ápr.	2024. okt.
GVI Bizonytalansági Mutató	59,4	54,3	55,3	55,6	53,4

A Konjunktúramutató értéke a feldolgozóipari (+29 pont) cégek esetében a legmagasabb, a szolgáltató cégek esetében +20 ponton, a kereskedelmi vállalatok körében +16 ponton, míg az építőipari vállalkozások körében +4 ponton áll. A legjelentősebb elmozdulás az előző félévhez képest a kereskedelmi cégek esetében következett be, ahol 8 ponttal csökkent a mutató értéke áprilishoz viszonyítva. A szolgáltatások területén 2 pontos csökkenés, az építőipari cégek körében viszont 1, míg a feldolgozóipari cégek körében 3 pontos javulás tapasztalható áprilishoz képest.

2.3. ábra: A GVI Konjunktúramutató gazdasági ág szerint

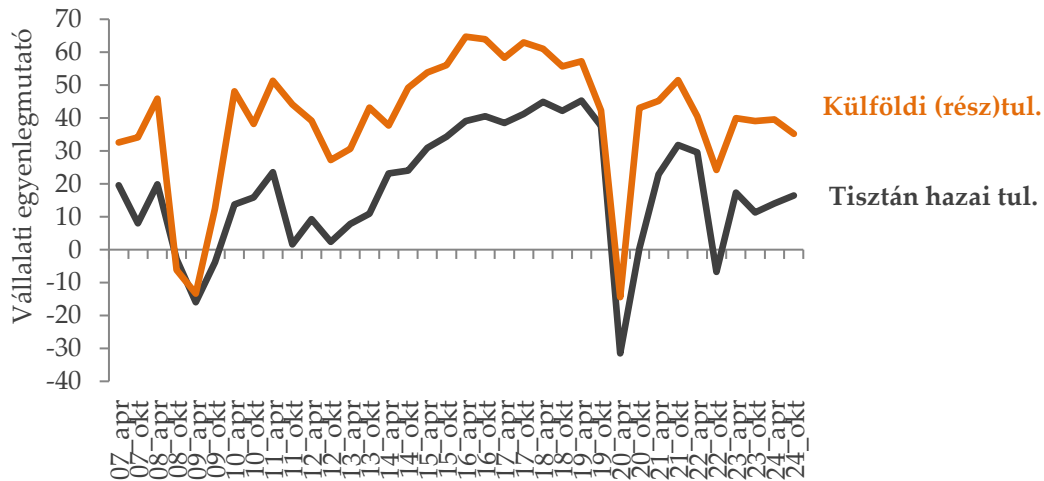

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A cégeket tulajdonszerkezetük alapján vizsgálva azt láthatjuk, hogy a Konjunktúramutató értéke a külföldi (rész)tulajdonban (+35 pont) álló vállalkozások körében lényegesen magasabb a tisztán hazai tulajdonban lévő cégekhez képest (+16 pont). Az előző félévhez viszonyítva a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek esetében 4 ponttal csökkent, a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások körében pedig 2 ponttal nőtt a Konjunktúramutató értéke.

2.4. ábra: A GVI Konjunktúramutató tulajdonszerkezet szerint

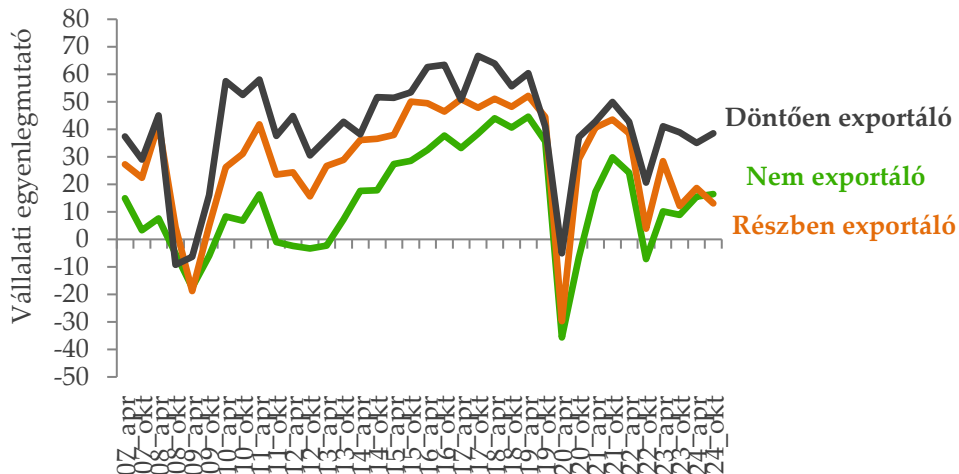

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Exporttevékenység szerint a részben exportáló (+13 pont) és a nem exportáló (+16 pont) cégek között alacsonyabb a Konjunktúramutató értéke, mint a döntően exportálók esetében (+39 pont). A döntően exportáló cégek kategóriájában 4, a nem exportáló cégek körében pedig 1 ponttal nőtt a mutató értéke az előző félévhez képest, míg a részben exportáló cégek esetén 6 ponttal csökkent.

2.5. ábra: A GVI Konjunktúramutató exporttevékenység szerint

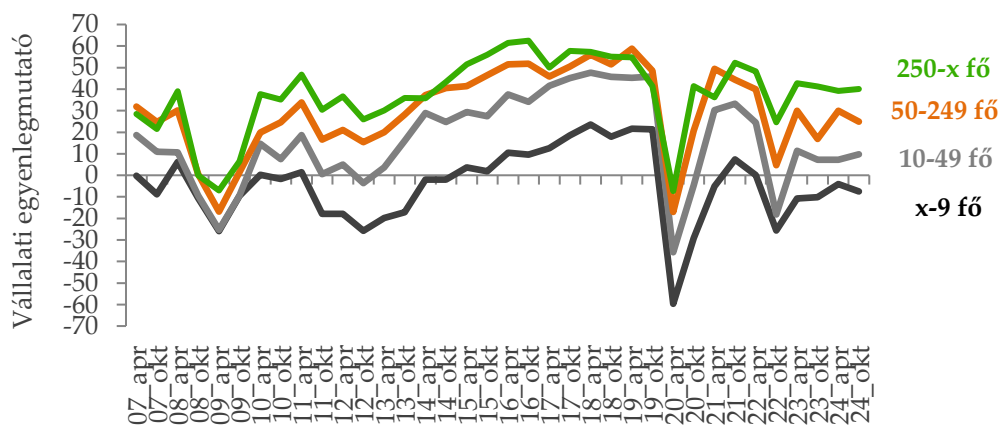

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A cégméret szerinti elemzés azt mutatja, hogy a múlt félévben tapasztalható emelkedést követően a középvállalati kategóriában romlottak leginkább a cégek várakozásai, de a mikro- és kisvállalkozásokhoz képest helyzetértékelésük továbbra is lényegesen kedvezőbb. A Konjunktúramutató értéke a 10 főnél kisebb vállalatok körében -8 pont, a 10–49 fős kategóriában +10 pont, az 50–249 fős csoportban +25 pont, a legnagyobb, 250 főnél nagyobb létszámmal működő cégek esetében pedig +40 pont. Az 50–249 fős kategóriában az elmúlt fél év során 5, a mikrovállalkozások esetében pedig 4 ponttal csökkent a Konjunktúramutató értéke áprilishoz képest, míg a 250 fő feletti nagyvállalatok körében 1, a 10–49 fős cégek esetében pedig 3 pontos emelkedés következett be.

2.6. ábra: A GVI Konjunktúramutató létszámkategória szerint

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Az üzleti klíma megítélésének általános stagnálása mögött vállalati kategóriáktól függően egyszerre tapasztalható kis mértékű romlás és javulás, a várható helyzet értékelése továbbra is nagymértékben eltér vállalati jellemzők szerint. A jelenlegi körülmények között a legkedvezőbb üzleti klímára továbbra is a nagyvállalatok, a döntően exportáló vállalatok, a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek és az ipari vállalkozások számítanak, ráadásul a külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalatok kivételével pont ezekben a szegmensekben rendre javult is a mutató értéke áprilishoz képest. A Konjunktúramutató értéke negatív (és 4 ponttal csökkent is) a 10 főnél kevesebb munkatársat foglalkoztató mikrovállalkozások körében, ami ebben a csoportban permanens recessziós várakozásokra utal, már 2022 októbere óta. Emellett a Konjunktúramutató lényegesen átlag alatti értéket mutat az építőiparban, illetve a 10–49 főt foglalkoztató kisvállalkozások körében is.

Az üzleti klíma értékelése a legtöbb kategóriában hasonló az egy évvel ezelőtti eredményekhez, de a vállalati csoportok többsége kis mértékben felülmúlja a 2023. októberben tapasztalható szintet. Ez a szint a 2022. októberi mélyponthoz képest továbbra is lényegesen magasabb. A jelenlegi adatfelvételi hullámot megelőzően – a koronavírus-járvány első és második hullámát, illetve az energiaválság időszakát leszámítva – legutóbb 2013 folyamán adtak hasonló helyzetértékelést a cégek várható kilátásaikról.

2.2. A Konjunktúramutató komponensei, illetve az üzleti klíma egyéb indikátorai

A GVI Konjunktúramutató négy komponensből áll:

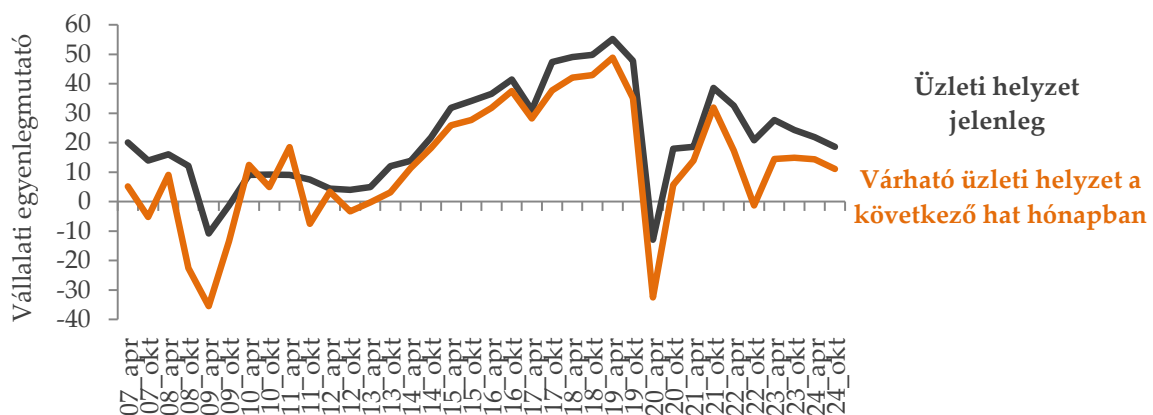
- várható üzleti helyzet a következő hat hónapban;
- megrendelések várható alakulása a következő hat hónapban;
- gépberuházások volumenének alakulása a következő hat hónapban;
- építési beruházások volumenének alakulása a következő hat hónapban (a mutató számításának és a komponensek leírásának részletei a Mellékletben olvashatóak).

Mindezek mellett az adatfelvétel során az üzleti klíma további lényeges indikátorait is felmértük (pl. munkaerőkereslet, termelési szint).

Az almutatók alapján a vállalkozások vezetői pesszimistábban ítélik meg cégük jelenlegi és várható üzleti helyzetét, várható jövedelmezőségét, illetve az építési beruházások és a megrendelések várható szintjét is az előző félévhez viszonyítva. A jelenlegi jövedelmezőség, valamint a gépberuházások várható szintjének megítélése viszont pozitívabb áprilishoz képest. A mutatók jelenlegi értékei a koronavírus-járványt és az energiaválságot megelőző időszakból a 2013–2015 között tapasztalt értékekhez állnak közel.

Októberben a jelenlegi és a várható üzleti helyzetet egyaránt kedvezőtlenebb módon ítélik meg a vállalkozások, mint az előző félévben. A jelenlegi és a várható üzleti helyzet mutatója is 3 ponttal csökkent 2024 áprilisához képest, a jelenlegi üzleti helyzet mutatója így +19 ponton, a várható üzleti helyzeté pedig +11 ponton áll.

2.7. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Üzleti helyzet

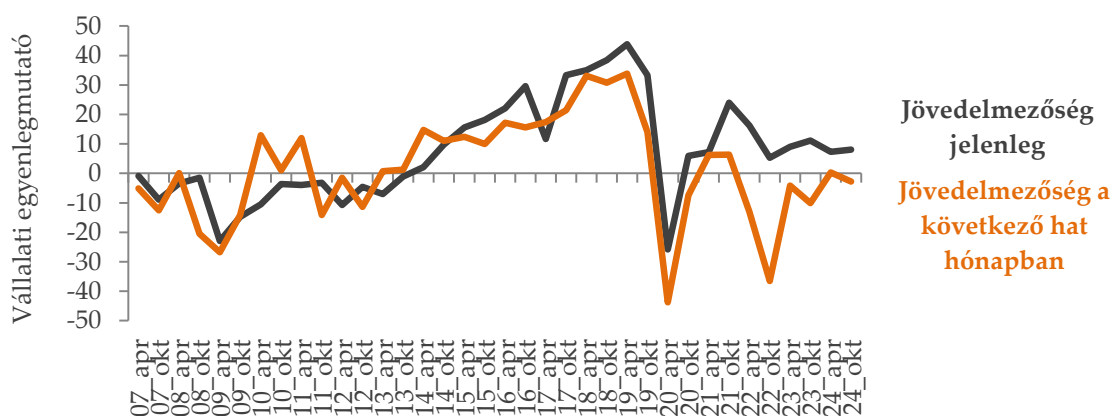

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A jelenlegi jövedelmezőség lényegében stagnált az áprilisi eredményekhez képest, +7-ről +8 pontra emelkedett, várható jövedelmezőség viszont romlott, 0-ról -3 pontra süllyedt.

2.8. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Jövedelmezőségi helyzet

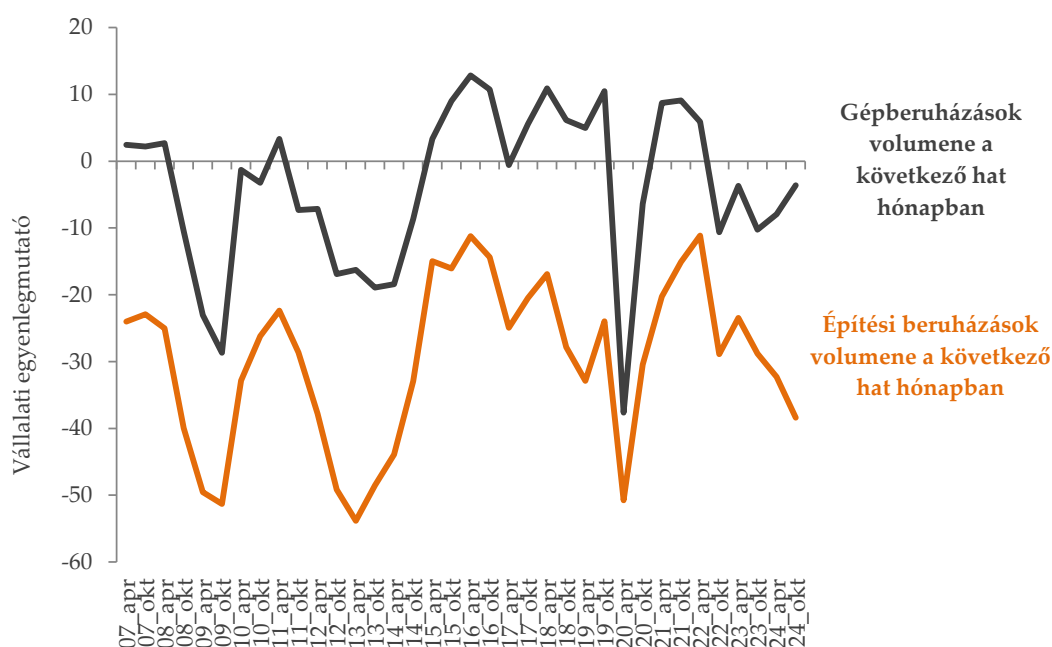

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A gépberuházások várható volumene -4, míg az építési beruházásoké -38 ponton áll. Áprilishoz viszonyítva az építési beruházások várható volumene esetében 6 ponttal csökkent, míg a gépberuházások esetében 4 ponttal nőtt a mutató.

2.9. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Beruházások

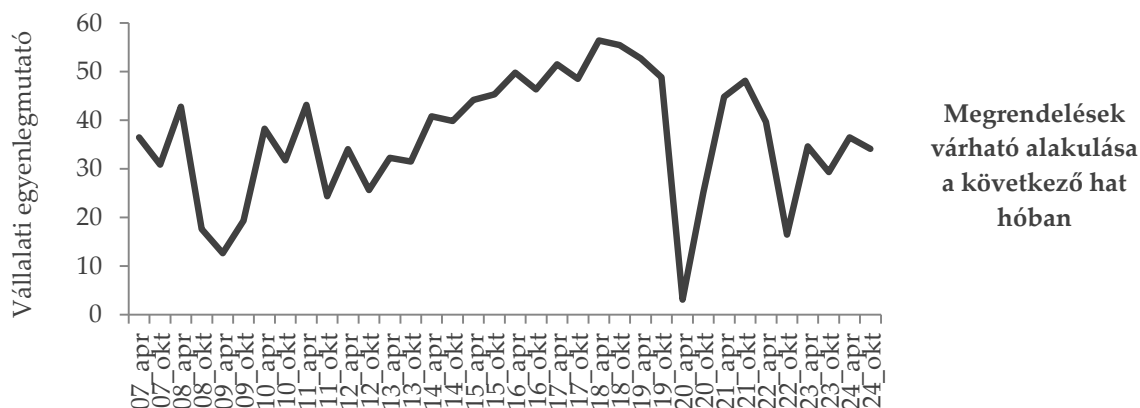

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Az ábrához az építési- és gépberuházások négy értékű változóját (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő) alkalmaztuk, nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

A megrendelések várható alakulásával kapcsolatos várakozások kis mértékben romlottak: az előző félévhez képest 3 ponttal csökkent a mutató értéke, így jelenleg +34 ponton áll.

2.10. ábra: Az üzleti klíma összetevőinek alakulása – Rendelésállomány

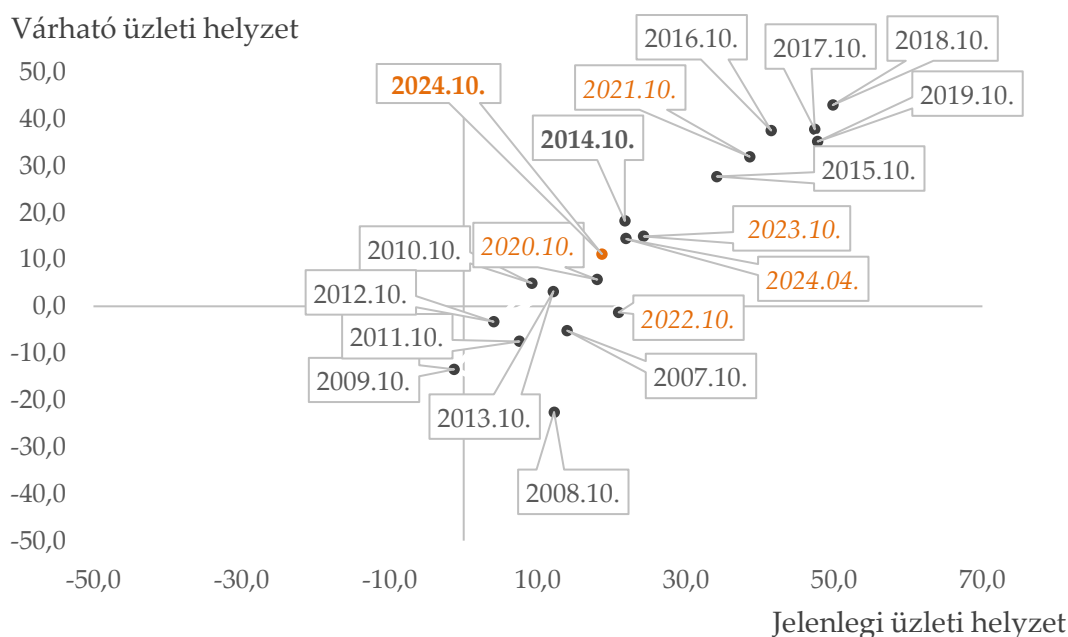
Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Az ábrához a rendelésállomány négy értékű változóját (-100 : nincs, -33 : csökken, 33 : azonos lesz, 100 : nő) alkalmaztuk, nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

3. Üzleti helyzet és várakozások

A 2024. októberi adatok szerint a vállalatok véleménye a jelenlegi és várható üzleti helyzetükre vonatkozóan kis mértékben romlott áprilishoz képest. A jelenlegi üzleti helyzet (+19 pont) és a várakozások (+11 pont) mutatójának értéke a koronavírus-járványt és az energiaválságot megelőzően legutóbb 2014 októberében (+22 pont; +18 pont) és áprilisában (+14 pont; +11 pont) állt a leginkább hasonló szinten. Egy évvel ezelőtti szintjéhez képest mindkét mutató megítélése kedvezőtlenebb (lásd a 3.1. ábrát).

3.1. ábra: Jelenlegi és jövőbeli üzleti helyzet megítélésének változása az őszi adatfelvételek folyamán és 2024. áprilishoz viszonyítva

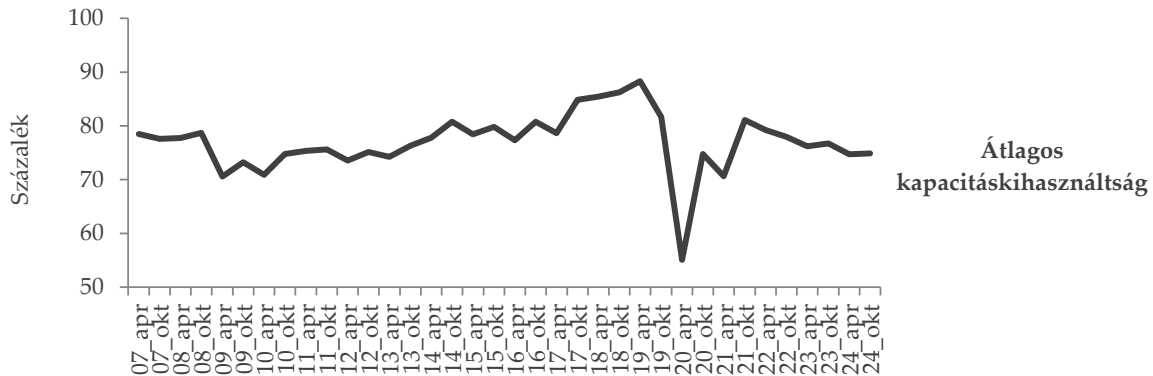

Forrás: GVI 2024

3.1. Jelenlegi üzleti helyzet

A válaszadó cégek átlagos kapacitáskihasználtsága 75%-os, ami megegyezik az áprilisban tapasztalt értékkel (lásd a 3.1.1. ábrát). Gazdasági ágak szerint a kapacitáskihasználtság a feldolgozóiparban a legmagasabb (76%), a kereskedelem, az építőipar és a szolgáltatások területén pedig egyaránt 74%. Exporttevékenység szerint a kapacitáskihasználtság a részben és a döntően exportáló cégeknél magasabb (76, illetve 77%), míg a nem exportálók esetén 73%. A külföldi (rész)tulajdonban álló cégek jelenleg átlagosan 80%-os kapacitáskihasználtsággal működnek, míg a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalkozások körében ez az arány 73%. Létszám szerint azt láthatjuk, hogy a legfeljebb 9 fős cégek esetében 62%, a 10–49 fő közöttiek esetében 76%, az 50–249 fő közöttiek esetében 78%, míg a legnagyobb (250 fő és felette) vállalkozások esetében 79% a mutató értéke. Azaz a vállalati kategóriák többségében minimálisan változott a kapacitáskihasználtság mértéke áprilishoz képest. A legnagyobb változás a feldolgozóipari és a szolgáltató cégek körében következett be, ahol 3 százalékpontos emelkedés, illetve csökkenés történt.

3.1.1. ábra: Jelenlegi átlagos kapacitáskihasználtság¹

Forrás: GVI 2024

A vállalatok jelenlegi üzleti helyzetüket kis mértékben negatívabban jellemezték, mint tavasszal, az egyenlegmutató így +19 pontra csökkent. A mutató értéke a szolgáltató cégek esetében a legmagasabb: +25 pont, míg a legalacsonyabb a kereskedelemben tevékenykedő vállalkozások (+7 pont) esetében. A szolgáltatások területén 9, a kereskedelemben pedig 6 pontos visszaesés történt áprilishoz képest, amit részben ellensúlyozott az építőipari cégek 4, illetve a feldolgozóipari cégek 1 pontos emelkedése áprilishoz viszonyítva.

A jelenlegi üzleti helyzetet tekintve továbbra is látszik a külpiacokon való jelenlét és a külföldi tőke pozitív hatása a vállalatok helyzetére: a döntően exportáló, illetve a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek egyenlegmutatói magasabbak (rendre +25, illetve +30 pont), mint a részben exportáló, a kizárólag belföldre termelő, illetve belföldi tulajdonú vállalatoké (rendre +7, +22, illetve +15 pont). Exporttevékenység szerint az előző félévhez képest a részben exportáló cégek körében 18, a döntően exportáló cégek esetén pedig 1 ponttal csökkent az üzleti helyzet mutatója, a nem exportáló kategóriában pedig 6 ponttal nőtt. A külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek esetében 1, a tisztán hazai tulajdonú cégek esetében pedig 2 ponttal csökkent a mutató értéke.

A cégnagyság szerint komoly eltérések tapasztalhatóak az egyenlegmutatót illetően, ugyanis míg a legfeljebb 9 fős vállalkozások -4 pontos értékkel jellemezhetőek, addig a 10–49 fős vállalatok körében +9 pontot, az 50–249 fős cégeket tekintve +25 pontot, a 250 fő fölötti nagyvállalatok esetében pedig +31 pontot mutat a jelenlegi üzleti helyzet megítélésére vonatkozó indikátor. A kis- és középvállalkozások esetén 1–1, a nagyvállalatok körében 4, míg a mikrovállalkozások között 5 ponttal csökkent a mutató értéke 2024 áprilisához viszonyítva.

A jelenlegi üzleti helyzet értékelése arra mutat, hogy a koronavírus-járvány hatására kibontakozó gazdasági sokkból való kilábalást követően, és a 2022 őszén, 2023 telén

¹ 2007–2019 között az átlag számítása során nem vettük figyelembe a 10 százaléknál alacsonyabb kapacitáskihasználtság értékeket. Mivel a koronavírus-járvány következtében kialakuló gazdasági válság során tapasztalataink szerint a 10 százalék alatti regisztrált értékek előfordulhatnak a vállalkozások működésének ideiglenes kényszerből adódó felfüggesztése miatt, ezért 2020. áprilistől kezdve figyelembe vettük ezeket az értékeket is az átlagos kapacitáskihasználtság meghatározása során. A korábban alkalmazott számítási módhoz képest emiatt 2020. áprilisban 9, 2020. októberben 3, 2021. áprilisban 5, 2021. októberben 2, 2022. áprilisban és 2022. októberben 1, 2023. áprilisban 2 százalékponttal alacsonyabb átlagértéket határoztunk meg összességében, 2023. októberben pedig nem volt különbség a két számítás között. 2024 áprilisában és októberében ismét 1 százalékpontos eltérés tapasztalható a két számítási metódus között.

jelentkező energiaválság időszakában továbbra is kedvezőbb, ugyanakkor azonos szinten stagnáló, az előző év azonos időszakához képest lényegében megegyező gazdasági környezetet érzékelnek a vállalkozások. Látható, hogy továbbra is a kisméretű, az inkább hazai értékesítésre termelő, a tisztán hazai tulajdonban álló, valamint a kereskedelem és az építőipar területén működő vállalatok vannak kitéve leginkább a gazdasági válság jelenlegi hatásainak.

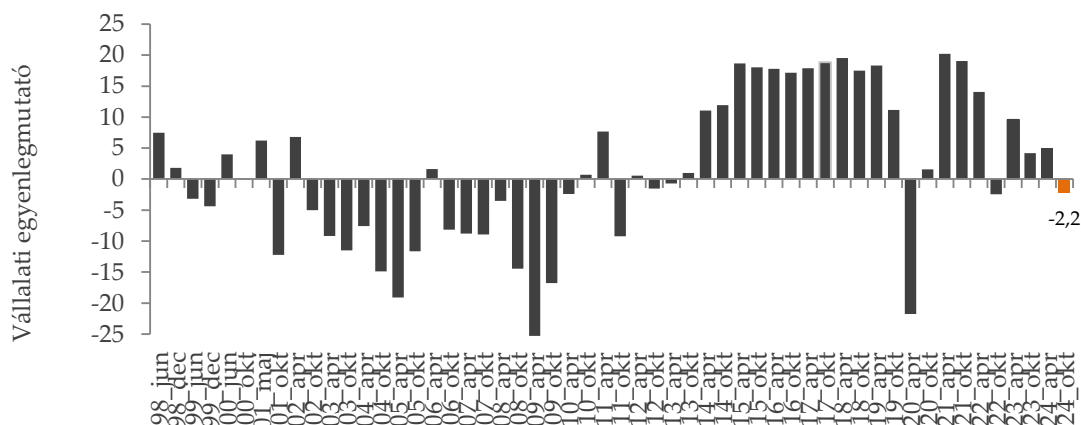
3.2. Üzleti várakozások

Az üzleti várakozások mutatója a gazdasági ágakat tekintve a szolgáltató és a feldolgozóipari vállalatok körében érte el a legmagasabb értéket (+15 pont). Az építőipari cégek körében +4 ponton áll a mutató, míg a kereskedelem területén -1 pontos érték tapasztalható. Áprilishoz képest a kereskedelem területén 13, az építőiparban 11, a szolgáltatások esetén 3, a feldolgozóiparban pedig 2 pontos csökkenés tapasztalható. Az üzleti helyzettel kapcsolatban a külföldi (rész)tulajdonban lévő (+22 pont), illetve a döntően exportáló cégek (+25 pont) várakozásai optimistábbak, mint a tisztán hazai tulajdonú és a nem, vagy részben exportáló (rendre +6, +7, illetve +3 pont) cégeké. Az előző félévhez képest a külföldi (rész)tulajdonban álló cégek között 17, a részben exportáló cégek körében 7, a döntően exportáló cégek között pedig 5 ponttal csökkent az üzleti várakozások mutatója, a nem exportáló vállalatok körében nem változott, a kizárólag hazai tulajdonban lévő cégek esetén pedig 2 ponttal nőtt. Az egyenlegmutató értéke a 10 főnél kisebb létszámmal jellemezhető vállalati körben -13 pont, a 10–49 fős cégek körében +3 pont, az 50–249 fős kategóriában +14 pont, a 250 főnél nagyobb vállalatok körében pedig +25 pont. A mikrovállalkozások körében 2, a középvállalkozások körében 6, a nagyvállalatok körében pedig 5 pontos csökkenés történt 2024 áprilisához képest, míg a kisvállalkozások esetén 4 pontos emelkedés következett be.

4. Munkaerőkereslet

A vállalkozások a következő fél évben kisebb mértékű munkaerőkeresletre számítanak: az egyenlegmutató -2 ponton áll, vagyis 7 ponttal alacsonyabb 2024 áprilisához viszonyítva. Ez azt mutatja, hogy 2024. októberben szűk többségben vannak azok a cégek, amelyek a következő félév folyamán létszámcsökkentést terveznek. Mindez a munkaerőhiányos piaci helyzet jelentős enyhülésére/megszűnésére utal (lásd 4.1. ábra).

4.1. ábra: Várható munkaerőkereslet

Forrás: GVI 2024

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Gazdasági ágak szerint vizsgálva az adatokat, az építőipari és a kereskedelmi cégek között egyaránt -13 ponton, az ipari cégek között +1 ponton, a szolgáltató vállalkozások esetében pedig +2 ponton áll a várható munkaerőkereslet almutatója. A külföldi (rész)tulajdonban álló vállalatok körében +7, a tisztán hazai kézben lévő cégek esetében pedig -6 pont a mutató értéke. A vállalatokat exporttevékenységük szerint vizsgálva, a nem exportáló cégek körében -2 pont, részben külföldön értékesítő vállalatok esetén -5 pont, a döntően exportra termelő cégek között pedig 0 pont a várható munkaerőkereslet mutató. Létszámkategória szerint a 10 fő alatti kategóriában -3 ponton, a 10–49 fős vállalkozások esetén -13 ponton, az 50–249 fős középvállalatok között -8 ponton áll a mutató, a nagyvállalatok körében viszont 6 százalékpontos többségben vannak a következő félév folyamán létszám bővítést tervező cégek.

Összességében a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek és a nagyvállalatok esetén tapasztalhatóak érdemi létszám bővítési tervek a következő félévre vonatkozóan. Ezzel szemben a vállalatvezetők várakozásai alapján az építőipari, a kereskedelmi, a kis- és középvállalkozások, valamint a kizárólag hazai tulajdonban álló cégek kategóriáiban számottevő létszámcsökkentések várhatóak. Az összes többi kategóriában nagyrészt átlag körüli az egyenlegmutató értéke. 2024 áprilisához képest a legnagyobb mértékű visszaesés a várható munkaerőkereslet mértéke tekintetében a kereskedelmi, valamint az építőipari cégek, illetve a kisvállalkozások esetén következett be (rendre 20, 15 illetve 14 pontos süllyedés), ezzel szemben a szolgáltató szektorban nem történt változás, az összes többi kategória szintén visszaesést mutat.

Melléklet

M1. Mintavétel és adatok

2024 októberében ötvennegyedik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) vállalati konjunktúravizsgálatára, amely több ezer cég megkeresésével készül minden évben áprilisban és októberben, a területi kamarák közreműködésével. Magyarországon ez a legtöbb céget felmérő vállalati konjunktúravizsgálat, mely része az Eurochambres európai konjunktúravizsgálatának.

Ez év októberében a megkeresett vállalkozások közül 2102 cégnél töltötték ki kérdőívünket – vizsgálatunk ennyi vállalatvezető válaszaiban alapul (lásd az M1.1. ábrát).

A válaszadók 52 százaléka foglalkoztat kevesebb, mint 10 főt, 28 százalékuknál a létszám 10 és 49 fő közé, 14 százalékuknál 50 és 249 fő közé esik, és a cégek 6 százalékánál haladja meg a 249 főt.

M1.1. tábla: A vállalkozások megoszlása létszámkategória szerint (súlyozatlan), 2024.10.

	Esetszám	Százalékos arány
9 fő és alatta	1087	51,7
10–49 fő	594	28,3
50–249 fő	301	14,3
250 fő és felette	120	5,7
Összesen	2102	100,0

Forrás: GVI 2024

A feldolgozóiparban tevékenykedik a válaszadó cégek 23 százaléka, az építőiparban 14 százalékuk, a kereskedelemben 20 százalékuk, és az ezen kívüli szolgáltató szektorokban 44 százalékuk.

M1.2. tábla: A vállalkozások megoszlása gazdasági ág szerint (súlyozatlan), 2024.10.

	Esetszám	Százalékos arány
Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	482	22,9
Építőipar (TEÁOR: F)	293	13,9
Kereskedelem (TEÁOR: G)	413	19,6
Gazdasági szolgáltatások (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)	914	43,5
Összesen	2102	100,0

Forrás: GVI 2024

Az adatfelvétel eredményeit súlyoztuk a cégek GDP-hez való becsült hozzájárulása alapján, a területi összetétel (régiók), az ágazatok, illetve a létszámkategóriák szerint. A súlyozási szempontokat egyszerűen érvényesítettük.

2013 októberétől kezdve azokra az évekre vonatkozóan, amelyek esetében elérhetőek a létszámkategóriákat illető referenciaadatok, az adott évnek megfelelő megoszlások szerint végezzük el a súlyozást, míg azon évek esetében, amelyeket tekintve nincsenek meg ezen információk, a hozzá legközelebb eső év adatait használjuk fel a súlyozáskor. 2020-tól kezdve az adatokat a bruttó hozzáadott érték régió, ágazat és létszámkategória szerinti együttes megoszlása alapján súlyozzuk.

M1.3. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 1998–2003

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0797	0,0873	0,1670
10–49	0,0763	0,0837	0,1600
50–249	0,0892	0,0978	0,1870
250–x	0,2319	0,2541	0,4860
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.4. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2004

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0730	0,0800	0,1530
10–49	0,0811	0,0889	0,1700
50–249	0,0892	0,0978	0,1870
250–x	0,2339	0,2561	0,4900
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.5. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2005

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0778	0,0852	0,1630
10–49	0,0773	0,0847	0,1620
50–249	0,0873	0,0957	0,1830
250–x	0,2348	0,2572	0,4920
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.6. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2006

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0964	0,1056	0,2020
10–49	0,0744	0,0816	0,1560
50–249	0,0840	0,0920	0,1760
250–x	0,2224	0,2436	0,4660
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.7. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2007–2018

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0–9	0,0992	0,1087	0,2078
10–49	0,0762	0,0835	0,1596
50–249	0,0910	0,0997	0,1908
250–x	0,2108	0,2309	0,4418
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

M1.8. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2019

Létszámkategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régiók							Összesen
	Közép- Magyarország	Közép- Dunántúl	Nyugat- Dunántúl	Dél- Dunántúl	Észak- Magyarország	Észak- Alföld	Dél- Alföld	
0–9	0,1043	0,0161	0,0171	0,0117	0,0115	0,0187	0,0172	0,1967
10–49	0,0923	0,0145	0,0140	0,0090	0,0087	0,0144	0,0162	0,1691
50–249	0,0946	0,0177	0,0174	0,0093	0,0112	0,0146	0,0153	0,1800
250–x	0,2264	0,0589	0,0557	0,0228	0,0367	0,0304	0,0233	0,4542
Összesen	0,5176	0,1072	0,1042	0,0528	0,0681	0,0781	0,0720	1,0000

M1.9. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2020–2022²

		Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	Építőipar (TEÁOR: F)	Kereskedelem (TEÁOR: G)	Szolgáltatás (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)
Dél-Alföld	0-9 fő	0,0021	0,0027	0,0053	0,0075
	10-49 fő	0,0045	0,0023	0,0044	0,0043
	50-249 fő	0,0086	0,0026	0,0018	0,0019
	250 felett	0,0186	0,0036	0,0019	0,0004
Dél-Dunántúl	0-9 fő	0,0016	0,0021	0,0028	0,0052
	10-49 fő	0,0024	0,0017	0,0022	0,0024
	50-249 fő	0,0058	0,0003	0,0009	0,0009
	250 felett	0,0155	0,0000	0,0006	0,0048
Közép- Dunántúl	0-9 fő	0,0019	0,0032	0,0043	0,0079
	10-49 fő	0,0050	0,0023	0,0037	0,0044
	50-249 fő	0,0112	0,0024	0,0012	0,0037
	250 felett	0,0467	0,0000	0,0047	0,0031
Közép- Magyarország	0-9 fő	0,0104	0,0121	0,0236	0,0738
	10-49 fő	0,0130	0,0111	0,0281	0,0415
	50-249 fő	0,0233	0,0081	0,0287	0,0409
	250 felett	0,0773	0,0040	0,0332	0,1043
Nyugat- Dunántúl	0-9 fő	0,0021	0,0028	0,0044	0,0078
	10-49 fő	0,0040	0,0023	0,0034	0,0038
	50-249 fő	0,0097	0,0011	0,0024	0,0043
	250 felett	0,0460	0,0006	0,0005	0,0016
Észak-Alföld	0-9 fő	0,0018	0,0033	0,0055	0,0070
	10-49 fő	0,0038	0,0031	0,0039	0,0040
	50-249 fő	0,0082	0,0009	0,0019	0,0023
	250 felett	0,0265	0,0005	0,0022	0,0010
Észak- Magyarország	0-9 fő	0,0019	0,0022	0,0033	0,0054
	10-49 fő	0,0029	0,0019	0,0018	0,0026
	50-249 fő	0,0078	0,0011	0,0011	0,0010
	250 felett	0,0307	0,0000	0,0004	0,0022

² A bruttó hozzáadott érték 2020-as megoszlása alapján. Forrás: KSH

A három dimenzió együttes figyelembevétele szerinti súlyozást első alkalommal a 2022. októberi adatfelvétel elemzése során alkalmaztuk, az adatokat azonban visszamenőleg korrigáltuk 2020 áprilisáig.

M1.10. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2023³

		Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	Építőipar (TEÁOR: F)	Kereskedelem (TEÁOR: G)	Szolgáltatás (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)
Dél-Alföld	0-9 fő	0,0021	0,0030	0,0052	0,0077
	10-49 fő	0,0046	0,0022	0,0046	0,0043
	50-249 fő	0,0085	0,0030	0,0020	0,0018
	250 felett	0,0165	0,0026	0,0019	0,0003
Dél-Dunántúl	0-9 fő	0,0018	0,0022	0,0028	0,0056
	10-49 fő	0,0022	0,0017	0,0023	0,0024
	50-249 fő	0,0053	0,0006	0,0011	0,0013
	250 felett	0,0128	0,0005	0,0006	0,0028
Közép- Dunántúl	0-9 fő	0,0022	0,0036	0,0043	0,0077
	10-49 fő	0,0047	0,0024	0,0037	0,0045
	50-249 fő	0,0113	0,0020	0,0015	0,0034
	250 felett	0,0450	0,0000	0,0041	0,0034
Közép- Magyarország	0-9 fő	0,0096	0,0131	0,0241	0,0761
	10-49 fő	0,0142	0,0113	0,0309	0,0437
	50-249 fő	0,0239	0,0090	0,0293	0,0424
	250 felett	0,0776	0,0039	0,0324	0,0993
Nyugat- Dunántúl	0-9 fő	0,0021	0,0031	0,0043	0,0081
	10-49 fő	0,0038	0,0024	0,0035	0,0043
	50-249 fő	0,0098	0,0011	0,0024	0,0037
	250 felett	0,0375	0,0006	0,0007	0,0021
Észak-Alföld	0-9 fő	0,0019	0,0036	0,0050	0,0078
	10-49 fő	0,0038	0,0030	0,0041	0,0040
	50-249 fő	0,0095	0,0009	0,0021	0,0019
	250 felett	0,0239	0,0005	0,0023	0,0013
Észak- Magyarország	0-9 fő	0,0020	0,0023	0,0032	0,0056
	10-49 fő	0,0030	0,0018	0,0020	0,0026
	50-249 fő	0,0079	0,0010	0,0010	0,0017
	250 felett	0,0372	0,0000	0,0004	0,0021

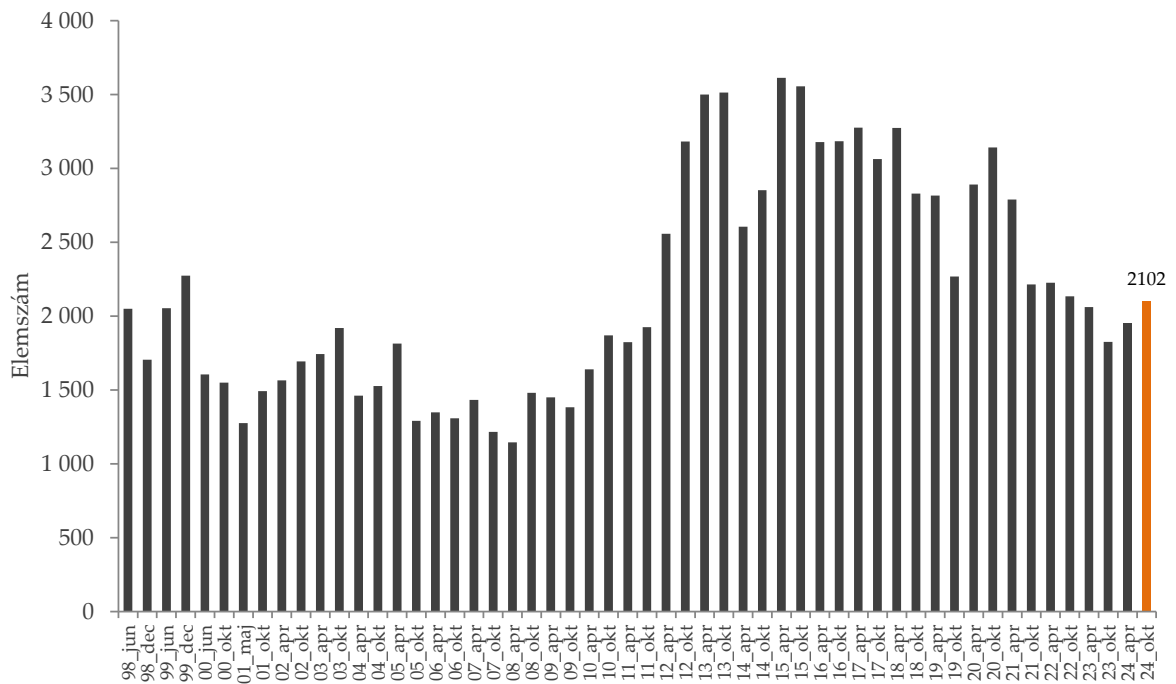
³ A bruttó hozzáadott érték 2021-es megoszlása alapján. Forrás: KSH

M1.11. tábla: A GVI Konjunktúravizsgálatában alkalmazott súlyok, 2024⁴

		Ipar (TEÁOR: B+C+D+E)	Építőipar (TEÁOR: F)	Kereskedelem (TEÁOR: G)	Szolgáltatás (TEÁOR: H+I+J+L+M+N+R+S)
Dél-Alföld	0-9 fő	0,0022	0,0030	0,0049	0,0070
	10-49 fő	0,0045	0,0024	0,0048	0,0045
	50-249 fő	0,0075	0,0013	0,0024	0,0019
	250 felett	0,0176	0,0023	0,0022	0,0005
Dél-Dunántúl	0-9 fő	0,0012	0,0021	0,0028	0,0055
	10-49 fő	0,0023	0,0017	0,0023	0,0028
	50-249 fő	0,0042	0,0009	0,0012	0,0013
	250 felett	0,0078	0,0002	0,0004	0,0005
Közép- Dunántúl	0-9 fő	0,0021	0,0035	0,0042	0,0079
	10-49 fő	0,0047	0,0023	0,0039	0,0044
	50-249 fő	0,0095	0,0010	0,0014	0,0038
	250 felett	0,0471	0,0000	0,0043	0,0035
Közép- Magyarország	0-9 fő	0,0090	0,0139	0,0263	0,0700
	10-49 fő	0,0134	0,0109	0,0308	0,0474
	50-249 fő	0,0186	0,0072	0,0249	0,0439
	250 felett	0,1116	0,0089	0,0347	0,1011
Nyugat- Dunántúl	0-9 fő	0,0023	0,0031	0,0039	0,0079
	10-49 fő	0,0037	0,0024	0,0035	0,0044
	50-249 fő	0,0084	0,0010	0,0024	0,0038
	250 felett	0,0344	0,0000	0,0008	0,0020
Észak-Alföld	0-9 fő	0,0019	0,0036	0,0047	0,0074
	10-49 fő	0,0038	0,0030	0,0044	0,0043
	50-249 fő	0,0082	0,0009	0,0020	0,0020
	250 felett	0,0223	0,0000	0,0043	0,0011
Észak- Magyarország	0-9 fő	0,0016	0,0023	0,0030	0,0049
	10-49 fő	0,0027	0,0019	0,0020	0,0026
	50-249 fő	0,0071	0,0010	0,0011	0,0017
	250 felett	0,0250	0,0000	0,0004	0,0021

⁴ A bruttó hozzáadott érték 2022-es megoszlása alapján. Forrás: KSH

M1.1. ábra: A GVI Konjunktúravizsgálatában megkérdezett cégek száma

Forrás: GVI 2024

M2. A GVI Konjunktúramutató számítása

2013 októberétől kezdve a korábbi konjunktúramutatóhoz képest egy új, a GDP szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott volumenindexének alakulását jobban követő kompozit indikátort állítunk össze az üzleti helyzet elemi mutatói alapján. Az új konjunktúramutató a következőképpen került kiszámításra:

$$KM_i = 0,391821207 \cdot UHVX_i + 0,370316704 \cdot MSVX_i + 0,010900732 \cdot BGVX_i + 0,226961357 \cdot BEVX_i. (1)$$

ahol KM_i : GVI Konjunktúramutató elemi értéke egy i cégnél
 $UHVX_i$ = várható üzleti helyzet a következő hat hónapban
 $MSVX_i$ = megrendelések várható alakulása a következő hat hónapban
 $BGVX_i$ = gépberuházások volumenének alakulása a következő hat hónapban
 $BEVX_i$ = építési beruházások volumenének alakulása a következő hat hónapban

Az egyenlet jobb oldalán a konjunktúramutató számításánál tekintetbe vett indikátorok szerepelnek, az i index az i cégnek egyes indikátorokra adott válaszait, KM_i a konjunktúramutatónak az i cégnél kapott elemi értékét jelenti ($i = 1 \dots n$), ahol n a figyelembe vett cégek száma. Egy kiválasztott n elemű cégcsoportnál a konjunktúramutató értékét a vállalati értékek átlagaként határozzuk meg:

$$KM_n = \frac{\sum_{i=1}^n km_i}{n} \quad (2)$$

A GVI Konjunktúramutató egyes elemi mutatóit az alábbi módon határoztuk meg.

M2.1. táblázat: A GVI Konjunktúramutató elemi mutatói

	A kategória értéke	
Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban (UHVX)	Javul	100
	Nem változik	0
	Romlik	-100
A rendelések volumene a következő 6 hónapban várhatóan (MSVX)	Nőni fog	100
	Azonos lesz	100
	Csökkenni fog	-66,1663286
	Nincs	-100
Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Nő	100
	Változatlan	100
	Csökken	-66,1663286
	Nincs	-100
Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Nő	100
	Változatlan	100
	Csökken	-66,1663286
	Nincs	-100

Az egyes részmutatók definíciójának megfelelően elméletileg $-100 \leq KM \leq 100$ ahol -100 a legkedvezőtlenebb üzleti helyzetet 100 pedig a legkedvezőbb üzleti helyzetet jelenti. Természetesen KM tapasztalati értékénél előfordulhat, hogy még a legmélyebb válság esetén sem közelíti meg a -100 -as értéket, illetve a kimagaslóan gyors ütemű fellendülés esetén sem éri el a $KM +100$ -at. Ezért a KM tapasztalati értékeinek pontos értelmezése csak hosszabb, több konjunktúra ciklust tartalmazó időszak esetében lehetséges.

M3. A GVI Bizonytalansági Mutató számítása

A GVI BM egy n elemű cégcsoport esetében a Konjunktúramutató (KM) szórása (σ_n):

$$BM_n = \sigma_n \quad (3)$$

A GVI BM azt mutatja, hogy mennyire egyöntetű a cégek véleménye saját konjunkturális helyzetükről. Nagymértékű eltérés (nagy szórás) arra utal, hogy a cégek ellentmondásos információk alapján, illetve egymásnak ellentmondó reálindikátorokat figyelembe véve, azaz nagyfokú bizonytalanság közepette alakítják ki véleményüket. Ha egyöntetű a cégek helyzetmegítélése, akkor ez arra utal, hogy egyértelmű és könnyen értelmezhető reálmutatókra alapozva tudják kialakítani véleményüket, azaz kisebb mértékű a vállalati szféra bizonytalansága.

M4. A Konjunktúramutató és összetevőinek alakulása

	N	Konjunktúra- mutató	Üzleti helyzet jelenleg	Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban	A vállalkozás jövedelmezősége jelenleg	A vállalkozás jövedelmezősége a következő 6 hónapban	A rendelések volumene a következő 6 hónapban várhatóan	Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan	Létszámfelvételi szándékok
98_jun	2050	38,23	23,6	25,6	2,9	19,6	56,9	-8,9	35,7	7,5
98_dec	1705	31,29	23,8	11	4,1	13,2	50,7	-12,7	35,7	1,8
99_jun	2053	27,51	14,3	17,6	-4,2	14,1	38,3	-5,7	24,9	-3,2
99_dec	2274	33,94	18	12,1	-0,6	13,9	48,8	3,7	30,1	-4,4
00_jun	1606	34,36	20	19,1	2,8	13	50,9	0,0	29,8	4
00_okt	1550	32,00	20,8	9,7	2,5	11	52,9	-0,9	33,0	-0,1
01_maj	1276	46,49	20,6	27,5	5,6	27,8	55,5	9,8	33,8	6,2
01_okt	1492	23,56	13,9	6,6	-7,2	11,9	38,2	-6,3	24,6	-12,2
02_apr	1565	39,07	10,7	23,2	-10,1	19,9	50,6	1,2	29,5	6,8
02_okt	1694	34,01	9	16,7	-9,1	6,5	44,5	-9,1	25,0	-5
03_apr	1743	31,46	0,5	11,1	-15,8	4,8	44,8	-11,4	15,8	-9,2
03_okt	1919	27,15	10,7	11,5	-5,3	4	41,8	-18,1	14,0	-11,5
04_apr	1461	31,31	12,1	12,6	0,7	2,4	43,9	-11,3	24,1	-7,6
04_okt	1527	25,82	8,8	7	-9,4	-3	39,9	-16,9	15,7	-14,9
05_apr	1814	23,10	10,8	6,9	-9,9	-0,2	38,2	-14,0	8,8	-19,1
05_okt	1291	21,08	10	10,7	-4,5	3	32,6	-18,3	12,7	-11,6
06_apr	1349	29,62	18,7	15,7	-3,7	9,2	40,5	-19,2	10,4	1,6
06_okt	1309	17,90	22,3	2,3	1,6	-8,3	36,2	-31,4	-1,6	-8,2
07_apr	1433	21,99	20,1	5,2	-0,9	-5,1	36,5	-24,0	2,4	-8,8
07_okt	1217	14,21	13,9	-5,2	-8,9	-12,5	30,8	-22,9	2,2	-9
08_apr	1145	26,11	16,1	9,1	-3,4	0,1	42,8	-25,0	2,7	-3,5
08_okt	1480	-3,70	12,2	-22,6	-1,5	-20,5	17,6	-39,9	-10,5	-14,4
09_apr	1450	-15,74	-10,8	-35,4	-22,9	-26,8	12,7	-49,5	-23,1	-27,9
09_okt	1383	-0,28	-1,3	-13,4	-14,8	-14,2	19,3	-51,3	-28,7	-16,8
10_apr	1640	22,93	9,1	12,4	-10,5	12,9	38,2	-32,8	-1,3	-2,4
10_okt	1869	21,06	9,2	4,9	-3,6	1	31,7	-26,2	-3,2	0,7
11_apr	1823	30,77	9,1	18,5	-4	12	43,2	-22,4	3,3	7,7
11_okt	1926	12,68	7,5	-7,5	-3,2	-14,2	24,4	-28,6	-7,3	-9,2

N	Konjunktúra- mutató	Üzleti helyzet jelenleg	Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban	A vállalkozás jövedelmezőség e jelenleg	A vállalkozás jövedelmezőség e a következő 6 hónapban	A rendelkezések volumene a következő 6 hónapban várhatóan ⁵	Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan ⁶	Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan ⁷	Létszámfelvételi szándékok	
12_apr	2558	17,84	4,4	3,4	-10,7	-1,5	34,0	-37,8	-7,1	0,6
12_okt	3182	9,03	4	-3,3	-4,6	-11,4	25,6	-49,2	-16,9	-1,5
13_apr	3500	14,29	4,9	-0,2	-7	0,7	32,2	-53,8	-16,3	-0,7
13_okt	3514	20,93	12,1	3,2	-1,1	1,2	31,5	-48,5	-18,9	1
14_apr	2606	27,21	13,9	11,5	2,1	14,8	40,8	-43,9	-18,4	11,1
14_okt	2853	30,80	21,7	18,2	9,7	11,1	39,8	-32,9	-8,7	11,9
15_apr	3614	38,39	31,8	26,9	15,6	12,4	44,2	-15,0	3,3	18,7
15_okt	3557	40,96	34,2	27,7	18,1	10	45,3	-16,1	9,0	18
16_apr	3178	46,57	36,6	31,9	22	17,2	49,8	-11,2	12,8	17,8
16_okt	3185	45,86	41,5	37,5	29,6	15,6	46,4	-14,4	10,7	17,2
17_apr	3276	41,23	31,1	28,2	11,7	17,4	51,5	-24,9	-0,6	17,9
17_okt	3064	47,57	47,39	37,77	33,35	21,44	48,5	-20,5	5,6	18,9
18_apr	3274	49,68	49,14	42,1	35,03	33,1	56,4	-16,9	10,9	19,5
18_okt	2830	46,00	49,8	43	38,4	30,8	55,5	-27,9	6,1	17,5
19_apr	2817	48,39	55,2	48,9	43,9	33,8	52,7	-32,9	5,0	18,3
19_okt	2268	39,94	47,8	35,2	33,3	14,0	48,8	-24,0	10,5	11,2
20_apr	2891	-24,59	-12,9	-32,5	-25,8	-43,8	3,1	-50,8	-37,6	-21,8
20_okt	3142	14,89	18,0	5,7	5,9	-7,4	25,1	-30,4	-6,4	1,5
21_apr	2790	30,11	18,7	14,0	7,2	6,2	44,8	-20,3	8,7	20,2
21_okt	2214	38,68	38,6	31,9	24,0	6,3	48,1	-15,1	9,1	19,0
22_apr	2227	33,78	32,6	17,3	16,2	-13,1	39,7	-11,2	5,9	14,1
22_okt	2135	3,87	20,9	-1,3	5,3	-36,5	16,5	-28,9	-10,6	-2,5
23_apr	2061	24,2	27,7	14,5	9,0	-4,1	34,6	-23,5	-3,7	9,6
23_okt	1825	19,4	24,3	14,9	11,1	-10,0	29,3	-28,8	-10,3	4,2
24_apr	1953	22,4	21,9	14,4	7,3	0,3	36,5	-32,3	-7,9	5,0
24_okt	2102	21,7	18,7	11,1	8,0	-2,7	34,1	-38,4	-3,6	-2,2

⁵ A táblázatban a rendelésállomány négy értékű változóját tüntetjük fel (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő), nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

⁶ A táblázatban az építési beruházások négy értékű változóját tüntetjük fel (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő), nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.

⁷ A táblázatban a gépberuházások négy értékű változóját tüntetjük fel (-100: nincs, -33: csökken, 33: azonos lesz, 100: nő), nem pedig azt, amelyik a Konjunktúramutatóban szerepel, utóbbit ld. a 2. Mellékletben.